

Sygn. akt I NKRS 105/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 grudnia 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Tomasz Demendecki (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Paweł Czubik

SSN Krzysztof Wiak

w sprawie z odwołań M. B., T. S.
i A. S.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z dnia 26 maja 2021 r.
w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na trzy
stanowiska sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego - w Izbie [...], ogłoszone
w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 857,
z udziałem M. N., B. F. i I. J.

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 16 grudnia 2021 r.,

oddala odwołanie.

UZASADNIENIE

Krajowa Rada Sądownictwa uchwałą Nr [...] z 26 maja 2021 r. działając na
podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 ustawy z 12 maja 2011 r. o Krajowej Radzie
Sądownictwa (t.j. Dz. U. z 2021 r., poz. 269 - dalej: u.KRS), postanowiła
przedstawić Prezydentowi RP wniosek o powołanie do pełnienia urzędu na trzy

stanowiska sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...], B. W. F., I. B. J. i M. N. (pkt 1 uchwały) oraz nie przedstawić takiego wniosku wobec M. B., M. S. K., W. K. K., K. F. K., C. J. K., J. K., J. S. K., P. N., M. W. O., R. D. P., A. J. R., A. S. , T. S., B. E. S., W. S., W. S. oraz R. K. T. (pkt 2 uchwały). Obwieszczenie o wolnych stanowiskach zostało ogłoszone w Monitorze Polskim z 2020 r. pod poz. 857.

W uzasadnieniu uchwały Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: KRS lub Rada) stwierdziła, że uczestnicy postępowania spełniają warunki do objęcia stanowiska sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego, określone w art. 7 § 1 i 2 w zw. z art. 6 § 1 pkt 1- 4 i § 2 ustawy z dnia 25 lipca 2002 r. Prawo o ustroju sądów administracyjnych (t.j. Dz. U. z 2021, poz.137 - dalej: p.u.s.a.).

Dokonując oceny kandydatów, Rada wskazała, że kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym przede wszystkim doświadczeniem zawodowym kandydatów i doświadczeniem w stosowaniu przepisów prawa oraz ich dorobkiem naukowym, a także uwzględniła wytyczną z art. 6 § 1 pkt 6 p.u.s.a. - wymóg wyróżniania się przez kandydatów na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego wysokim poziomem wiedzy w dziedzinie administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z działaniem organów administracji publicznej.

Po wszechstronnym rozważeniu całokształtu okoliczności sprawy Krajowa Rada Sądownictwa - dzieląc częściowo stanowisko zespołu jej członków z dnia 24 maja 2021 r. - postanowiła jak w pkt 1 i 2 uchwały.

Opiniując kandydaturę M. B. na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...], Krajowa Rada Sądownictwa zaprezentowała jej sylwetkę wskazując, że urodziła się w 1973 r. w P.. W 1997 r. ukończyła wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie [...] w P. z oceną bardzo dobrą, uzyskując tytuł magistra. Po odbyciu aplikacji prokuratorskiej w okręgu Prokuratury Okręgowej w P., złożyła w 1999 r. egzamin prokuratorski z wynikiem ogólnym dobrym. Od 1 listopada 1999 r. do 31 października 2001 r. pełniła obowiązki asesora w Prokuraturze Rejonowej w P.. Z dniem 1 listopada 2001 r. została mianowana prokuratorem w tej jednostce, w której pracowała do 31 stycznia 2006 r. Z dniem 27 grudnia 2006 r. została odwołana ze stanowiska prokuratora Prokuratury Rejonowej

w P. na skutek zrzeczenia się stanowiska. Z dniem 1 lutego 2006 r. została mianowana przez Prezesa Naczelnego Sądu Administracyjnego asesorem sądowym w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w P.. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 12 lutego 2009 r. została powołana do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w P.. Orzekała w Wydziale [x] tamtejszego sądu. W 2009 r. ukończyła Podyplomowe Studium Prawa Europejskiego na Uniwersytecie [...] w P., z wynikiem pozytywnym. Od 1 września 2017 r. do 30 września 2018 r. była delegowana do orzekania w Izbie Finansowej Naczelnego Sądu Administracyjnego w wymiarze jednej sesji w miesiącu, a od 1 października 2018 r. - orzeka na delegacji w pełnym wymiarze, w Wydziale [x] tej Izby. W styczniu 2018 r. została powołana w skład Komisji Egzaminacyjnej do przeprowadzenia egzaminu radcowskiego z siedzibą w P.. Prowadziła cykliczne szkolenia dla doradców podatkowych w Krajowej Izbie Doradców Podatkowych Oddział (...) w P.. Kandydatka podnosi kwalifikacje zawodowe przez udział w licznych konferencjach i szkoleniach. Posiada pozytywne opinie służbowe.

Opiniując kandydaturę A. S. na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...], Krajowa Rada Sądownictwa zaprezentowała jego sylwetkę wskazując, że urodził się w 1971 r. w G.. W 1995 r. ukończył wyższe studia prawnicze na Uniwersytecie (...) - Filii w B. z oceną dobrą, uzyskując tytuł magistra. W 1996 r. ukończył aplikację administracyjną w Izbie Skarbowej w Ł. z wynikiem bardzo dobrym. Od 18 grudnia 1995 r. do 31 maja 1999 r. pracował w Izbie Skarbowej w Ł. na stanowisku komisarza skarbowego, a od 22 listopada 1999 r. do 31 grudnia 2001 r. w Izbie Skarbowej w W., również na stanowisku komisarza skarbowego. Od 1 stycznia do 30 czerwca 2002 r. był zatrudniony w b. sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku konsultanta podatkowego, następnie od 1 lipca 2002 r. do 31 stycznia 2003 r. w B. sp. z o.o. z siedzibą w W. na stanowisku konsultanta podatkowego, a od 1 lutego do 31 grudnia 2003 r. w B. sp. z o.o. z siedzibą w W., również na stanowisku konsultanta podatkowego. Z dniem 1 stycznia 2004 r. został mianowany referendarzem sądowym w Wojewódzkim Sądzie Administracyjnym w W.. Z dniem 1 listopada 2004 r. został mianowany asesorem sądowym w tym Sądzie. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej

Polskiej z dnia 26 czerwca 2007 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W.. Był wielokrotnie delegowany do pełnienia obowiązków orzeczniczych w Izbie Finansowej Naczelnego Sądu Administracyjnego. Z dniem 6 listopada 2017 r. został powołany na stanowisko Wiceprezesa Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w W. na pięcioletnią kadencję. W 2005 r. ukończył studia podyplomowe z zakresu prawa europejskiego dla sędziów sądów administracyjnych. Posiada pozytywne opinie służbowe.

Opiniując kandydaturę T. S. na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...], Krajowa Rada Sądownictwa zaprezentowała jej sylwetkę wskazując, że urodził się w 1961 r. w R.. W 1986 r. ukończył wyższe studia prawnicze w Filii Uniwersytetu [...] w R.. Po odbyciu, w latach 1986-1988, aplikacji sądowej, w 1988 r. złożył egzamin sędziowski i został mianowany asesorem sądowym w Sądzie Rejonowym w R. a w 1993 r. postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej - powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego tego Sądu. Orzekał w wydziale cywilnym. W latach 1994-1996 pełnił funkcję Przewodniczącego Wydziału Cywilnego, w latach 1996-1998 zajmował stanowisko Wiceprezesa, a w latach 1998-2006 stanowisko Prezesa Sądu Rejonowego w R.. W latach 2007-2017 pełnił funkcję komisarza wyborczego w R.. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 8 stycznia 2008 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Sądu Okręgowego w R.. W dalszym ciągu orzekał w pionie cywilnym. Postanowieniem Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 7 grudnia 2010 r. został powołany do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w R.. Od maja 2017 r. pełni obowiązki sędziego, obecnie w pełnym wymiarze, w ramach delegacji do Izby [...] Naczelnego Sądu Administracyjnego. Posiada pozytywne opinie służbowe.

Podczas posiedzenia zespołu członków Krajowej Rady Sądownictwa 24 maja 2021 r., w głosowaniu tajnym kandydatury M. B. i A. S. nie otrzymały wymaganej bezwzględnej większości głosów. Kandydatura T. S. otrzymała natomiast wymaganą bezwzględną większość głosów.

W trakcie posiedzenia Krajowej Rady Sądownictwa 26 maja 2021 r. w głosowaniu tajnym, podczas głosowania: na kandydaturę M. B. oddano 2 głosy „za”, oddano 1 głos „przeciw” oraz 16 głosów „wstrzymujących się”; na kandydaturę A. S. oddano 4 głosy „za”, oddano 1 głos „przeciw” oraz 15 głosów „wstrzymujących się”; na kandydaturę T. S. oddano 8 głosy „za”, oddano 1 głos „przeciw” oraz 11 głosów „wstrzymujących się”. W rezultacie wskazane kandydatury nie otrzymały wymaganej bezwzględnej większości głosów.

M. B., A. S. oraz T. S. (dalej łącznie: „Skarżący”), na podstawie art. 44 ust. 1 i 3 u.KRS zaskarżyli uchwałę Nr [...] Krajowej Rady Sądownictwa z dnia 26 maja 2021 r. w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na trzy stanowiska sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...], ogłoszone w Monitorze Polskim z 2020 r., poz. 857, (dalej: „Uchwała”).

Sąd Najwyższy, na podstawie art. 44 ust. 2a u.KRS, postanowił połączyć sprawy z odwołań od uchwały wniesionych przez A. S. (I NKRS 106/21; postanowienie o połączeniu z 4 listopada 2021 r.) i T. S. (I NKRS 107/21; postanowienie o połączeniu z 20 października 2021 r.) ze sprawą o sygn. akt I NKRS 105/21 celem łącznego rozpoznania i rozstrzygnięcia pod sygnaturą I NKRS 105/21.

Poszczególni Skarżący zaskarżyli uchwałę następująco:

1) M. B. zaskarżyła uchwałę w części dotyczącej:

- punktu 1 - w zakresie, w jakim Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła przedstawić Prezydentowi RP wniosek o powołanie Pana M. N. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...], a także
- punktu 2 - w zakresie, w jakim Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła nie przedstawić Prezydentowi RP wniosku o powołanie Pani M. B. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...];

2) A. S. zaskarżył uchwałę w części dotyczącej:

- punktu 1 - w zakresie, w jakim Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła przedstawić Prezydentowi RP wniosek o powołanie M. N. do pełnienia

urzędu na stanowisku sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...], a także

- punktu 2 - w zakresie, w jakim Krajowa Rada Sądownictwa postanowiła nie przedstawić Prezydentowi RP wniosku o powołanie A. S. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...];

3) T. S. zaskarżył uchwałę w części dotyczącej:

- punktu 1 - w całości, a także

- punktu 2 - w części dotyczącej nieprzedstawienia Prezydentowi RP kandydatury odwołującego się z wnioskiem o powołanie.

W odwołaniu Skarżący zarzucili uchwale naruszenie:

1. M. B. :

1. naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1 i 2 u.KRS, poprzez:

1. dokonanie oceny kandydatury wnoszącej odwołanie i konkurującego z nią kandydata Pana M. N. bez wszechstronnego rozważenia sprawy i bez uwzględnienia udostępnionej dokumentacji, wskazującej na kwalifikacje zawodowe obu kandydatów; a także dokonanie tej oceny w sposób dowolny, nieobiektywny jako aktualnego członka KRS oraz w oparciu o niejasne i niejednakowe dla wszystkich kandydatów kryteria;

2. dokonanie oceny kandydatury wnoszącej odwołanie i konkurującego z nią kandydata Pana M. N. bez uwzględnienia kryteriów wskazanych w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2020 r., o sygn. I NOZP 3/19;

3. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj.: art. 42 ust. 1 u.KRS, poprzez sporządzenie uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatur skarżącej i konkurującego z nią kandydata M. N. w sposób całkowicie uniemożliwiający poznanie rzeczywistych motywów wydanego rozstrzygnięcia, co utrudnia odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie których Rada uznała, że kandydatura wnoszącej odwołanie jest w istocie gorsza od osoby kontrkandydata;

4. A. S.:

1. naruszenie przepisów prawa procesowego tj. art. 33 ust. 1 w zw. z art. 35 ust. 1 i 2 u.KRS, poprzez:

- a. dokonanie oceny kandydatury wnoszącego odwołanie i konkurującego z nim kandydata M. N. bez wszechstronnego rozważenia sprawy i bez uwzględnienia udostępnionej dokumentacji, wskazującej na kwalifikacje zawodowe obu kandydatów; a także dokonanie tej oceny w sposób dowolny oraz w oparciu niejasne i niejednakowe dla wszystkich kandydatów kryteria;
- b. dokonanie oceny kandydatury wnoszącego odwołanie i konkurującego z nim kandydata M. N. bez uwzględnienia kryteriów wskazanych w uchwale 7 sędziów Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2020 r., sygn. I NOZP 3/19;

2. naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 42 ust. 1 u.KRS, poprzez sporządzenie uzasadnienia uchwały w części dotyczącej kandydatur skarżącego i konkurującego z nim kandydata M. N. w sposób uniemożliwiający poznanie rzeczywistych motywów wydanego rozstrzygnięcia, co utrudnia odniesienie się do całości przesłanek, na podstawie których Rada uznała, że kandydatura wnoszącego odwołanie jest gorsza od kandydatury kontrkandydata.

5. T. S.:

1. przepisów postępowania mające istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia (art. 398³ § 1 pkt 2 k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS), to jest:

- a. art. 33 ust. 1 i 2 u.KRS w związku z 3 ust. 1 pkt 1 i 2 u.KRS, przez nierozważenie wszechstronnie sprawy, a w szczególności przy ocenie kandydatury odwołującego się niewzięcie pod uwagę kwalifikacji, doświadczenia zawodowego, opinii przełożonych;
- b. naruszenie art. 33 ust. 1 i art. 42 ust. 1 u.KRS w związku z 3 ust. 1 pkt 1 i 2 u.KRS, przez wadliwie sformułowanie sentencji uchwały i sporządzenie uzasadnienia uchwały w sposób uniemożliwiający jego kontrolę instancyjną, w szczególności brak wskazania, w jakim zakresie kandydatura odwołującej się nie odpowiadała kryteriom, którymi kierowała się Rada dokonując oceny kandydatów, a w jakim zakresie uznano kwalifikacje rekomendowanych kandydatów za wyższe i bardziej odpowiednie, nadto naruszenie przepisów

wyrażające się w pominięciu istotnych dla sprawy okoliczności wynikających z posiadanej dokumentacji;

c. art. 33 ust. 1 u.KRS poprzez jego niezastosowanie oraz art. 35 ust 2 pkt 1 u.KRS w związku z art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 u.KRS przez jego błędną wykładnię, co doprowadziło do nierozpatrzenia sprawy w sposób wszechstronny, nakazany powołanymi przepisami kandydatury odwołującego, jak również pominięcia istotnej części kompetencji posiadanych przez kandydata, jak również dokonanie oceny odwołującego w oparciu o różne kryteria, niż poddawane ocenie w innych, podobnych postępowaniach przed Radą, co skutkowało wydaniem uchwały rażąco dowolnej i w takim samym stopniu sprzecznej z dostępnym KRS materiałem dowodowym, co doprowadziło do wybrania kandydatów o kwalifikacjach niższych od kwalifikacji odwołującego, co, do którego Rada wystąpiła do Prezydenta RP z wnioskiem o powołanie go na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego;

2. przepisów prawa materialnego (art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 44 ust.3 u.KRS), tj. art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP, poprzez błędną wykładnię tych przepisów, a w rezultacie ich niewłaściwe zastosowanie, tj. brak dokonania oceny kandydatów na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, w wyniku, czego Prezydentowi RP przedstawiono wnioski o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...] kandydatów innych niż odwołujący.

Skarżący wnieśli o:

1. M. B.;

1) uchylenie zaskarżonej uchwały w punkcie 1 w zakresie dotyczącym kandydata M. N. oraz w punkcie 2 w zakresie dotyczącym M. B. i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa;

2) zasądzenie od Krajowej Rady Sądownictwa na rzecz wnoszącej odwołanie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

2. A. S.:

1) uchylenie zaskarżonej uchwały w punkcie 1 w zakresie dotyczącym M. N. oraz w punkcie 2 w zakresie dotyczącym A. S. i przekazanie w tym zakresie sprawy do ponownego rozpoznania Krajowej Radzie Sądownictwa;

2) zasądzenie od Krajowej Rady Sądownictwa na rzecz wnoszącego odwołanie kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

3. T. S.:

uchylenie uchwały w zaskarżonej części i przekazanie sprawy Krajowej Radzie Sądownictwa do ponownego rozpoznania.

M. B. oraz A. S. w swoim odwołaniu złożyli także wnioski o zasądzenie od Krajowej Rady Sądownictwa na ich rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Krajowa Rada Sądownictwa przedstawiła odpowiedzi na przywołane odwołania, wnosząc o ich oddalenie w całości jako pozbawionych uzasadnionych podstaw.

Sąd Najwyższy zważył co następuje:

Zgodnie z art. 3 ust. 1 pkt. 1-2 u.KRS do kompetencji Krajowej Rady Sądownictwa należy rozpatrywanie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu na stanowiskach sędziów Sądu Najwyższego oraz stanowiskach sędziowskich w sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych oraz na stanowiskach asesorów sądowych w sądach administracyjnych oraz przedstawianie Prezydentowi RP wniosków o powołanie sędziów w Sądzie Najwyższym, sądach powszechnych, sądach administracyjnych i sądach wojskowych oraz o powołanie asesorów sądowych w sądach administracyjnych.

Ustawa o KRS w art. 44 ust. 1 przyznaje uczestnikowi postępowania kwalifikacyjnego możliwość odwołania się od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa do Sądu Najwyższego z powodu jej sprzeczności z prawem, o ile odrębne przepisy

nie stanowią inaczej. Treść tego przepisu jest doprecyzowana przez znajdujące się w art. 44 ust. 3 u.KRS odesłanie do przepisów Kodeksu postępowania cywilnego o skardze kasacyjnej z wyłączeniem art. 87¹ k.p.c. ustanawiającym przymus adwokacko-radcowski w postępowaniu przed Sądem Najwyższym. Z tych też względów, Sąd Najwyższy rozpoznaje odwołanie od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa w granicach zaskarżenia, a z urzędu bierze pod rozagę tylko nieważność postępowania (art. 398¹³ § 1 k.p.c.).

Zasadne jest również wielokrotnie wyrażane stanowisko Sądu Najwyższego w myśl którego, „zasadniczo nie ma zastosowania w tym zakresie art. 398³ § 1 k.p.c. regulujący kwestię podstaw kasacyjnych, gdyż w przypadku odwołań od uchwał Rady podstawy te są określone w art. 44 ust. 1 zdanie pierwsze u.KRS, który stanowi, że odwołanie można wnieść z powodu sprzeczności uchwały z prawem, a zatem zarówno z prawem materialnym jak i z przepisami postępowania” (wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 29 lipca 2014 r., III KRS 12/14; z dnia 17 lipca 2014 r., III KRS 17/14). Z tych też względów, podstawą odwołania nie mogą być zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (por. wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 27 marca 2019 r., I NO 59/18; z dnia 15 stycznia 2019 r., I NO 1/18; z dnia 8 listopada 2017 r., III KRS 29/17; z dnia 8 października 2014 r., III KRS 45/14). Okoliczność ta przesądza o tym, że Sąd Najwyższy nie może zastępować Rady w ocenie kandydata i w sposobie zastosowania ustawowych kryteriów jego nominacji (podobnie wyrok Sądu Najwyższego: z dnia 27 marca 2019 r., I NO 59/18; z dnia 14 stycznia 2010 r., III KRS 24/09). W konsekwencji, odwołanie wniesione na podstawie art. 44 ust. 1 u.KRS może prowadzić jedynie do formalnej kontroli stosowania przez KRS reguł postępowania dotyczących przestrzegania prawem określonych kryteriów i procedur postępowania (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 grudnia 1993 r., III AZP 20/93, a także wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 27 marca 2019 r., I NO 8/19; z dnia 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; z dnia 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; z dnia 26 stycznia 2017 r., III KRS 37/16). Stanowisko to znalazło też potwierdzenie w wyroku z 15 grudnia 1999 r. podjętym w pełnym składzie Trybunału Konstytucyjnego, P 6/99 i następnie było potwierdzone w kolejnych orzeczeniach (wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 29 listopada 2007 r., SK 43/06 oraz

z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06). To oznacza, że przedmiotem kontroli sprawowanej przez Sąd Najwyższy nie może być merytoryczna ocena wyboru dokonanego przez Radę.

W świetle art. 33 i art. 35 u.KRS, Krajowa Rada Sądownictwa ma obowiązek procedować na podstawie zgromadzonej dokumentacji oraz - jeżeli zostały złożone - wyjaśnień uczestników postępowania, kierując się oceną kwalifikacji kandydatów, uwzględniając ich doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; uwzględnia również opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Ponadto w przypadku przeprowadzania konkursu na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego, Rada bierze pod uwagę wymagania stawiane kandydatom zawarte w art. 6 § 1 p.u.s.a., w tym wymóg wyróżniania się wysokim poziomem wiedzy w dziedzinie administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z działaniem organów administracji publicznej.

Dodatkowo, na podstawie art. 42 ust. 1 u.KRS Rada zobowiązana jest do sporządzenia uzasadnienia uchwały podejmowanej w sprawach indywidualnych. Przepisy te, wraz z art. 60 Konstytucji RP, który chroni prawo obywateli polskich korzystających z pełni praw publicznych do dostępu do służby publicznej na jednakowych zasadach, tworzą zasadnicze ramy kontroli legalności uchwał Krajowej Rady Sądownictwa. W orzecznictwie Sądu Najwyższego precyzuje się, że sprawowana przezeń kontrola obejmuje w szczególności ocenę, czy Rada w odniesieniu do wszystkich uczestników procedury nominacyjnej zastosowała przejrzyste, jednolite i sprawiedliwe kryteria selekcyjne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17).

Zgodność uchwały z prawem, zgodnie z art. 44 ust. 1 u.KRS może zostać poddana kontroli Sądu Najwyższego w wyniku odwołania się uczestnika postępowania od uchwały KRS z powodu sprzeczności tejże z prawem, chyba że odrębne przepisy stanowią inaczej. Nie chodzi w tym wypadku jednak o prawo do sądowego wymiaru sprawiedliwości sprawowanego przez sądy powszechne i wojskowe, ale o prawo do sądowej kontroli tego, czy akty władzy publicznej

nie godzą w konstytucyjnie gwarantowane wolności (prawa) jednostki. Jak wskazał Trybunał Konstytucyjny dokonując doprecyzowania treści konstytucyjnego prawa do sądu, chodzi o sytuacje, „gdy sądy działają jako organ kontroli innych aktów władzy publicznej rozstrzygających sprawy jednostek po to, aby ustrzec je przed arbitralnością władzy” (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z 12 maja 2003 r., SK 38/02, pkt III.4.). Nie jest to wówczas sprawowanie „wymiaru sprawiedliwości”, ale realizacja ochrony prawnej, której akty nie są ostatecznym rozstrzygnięciem sporu prawnego, ale końcową kontrolą legalności działań władzy (por. postanowienia Sądu Najwyższego z 9 listopada 2020 r., I NO 82/20 oraz I NO 89/20).

Okoliczności te mają również swoje istotne konsekwencje dla sposobu rozumienia obowiązku, jaki ciąży na Krajowej Radzie Sądownictwa w świetle art. 42 ust. 1 u.KRS. To bowiem uzasadnienie uchwały pozwala w pierwszej kolejności dokonać Sądowi Najwyższemu oceny prawidłowości kierowania się kryteriami oceny sformułowanymi w art. 33 u.KRS i art. 35 u.KRS w sposób, który nie stanowiłby konkurencyjnej oceny merytorycznej Sądu Najwyższego. Kierowanie się przez Radę przejrzystymi, jednolitymi i sprawiedliwymi kryteriami selekcyjnymi musi zatem jasno wynikać z uzasadnienia uchwały (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19).

Konieczność sformułowania uzasadnienia, podobnie jak i ustawowe kryteria oceny kandydatów na sędziów stanowią również gwarancje poszanowania konstytucyjnego prawa do równego dostępu do służby publicznej wynikającego z art. 60 Konstytucji RP. Okoliczność ta tworzy istotny punkt odniesienia i dodatkowe oparcie dla Sądu Najwyższego w procesie kontroli legalności decyzji KRS prowadzonej na podstawie art. 44 ust. 1 u.KRS. Z tego też powodu, w uzasadnieniu należy wskazać te kryteria, które stanowiły przesłankę decydującą o odmowie przedstawienia Prezydentowi RP kandydata na urząd sędziego tak, aby można było stwierdzić, że w trakcie procedury konkursowej o przedstawieniu lub nieprzedstawieniu danego kandydata na stanowisko sędziowskie decydowały racjonalne kryteria oceny (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19).

Wprawdzie art. 42 ust. 1 u.KRS nie określa bliżej wymogów co do treści uzasadnienia, to jednak nie oznacza to, że jego treść może być jakakolwiek lub sprowadzać się do gołosłownego zapewnienia o zastosowaniu przejrzystych i obiektywnych kryteriów oceny. Jak sama nazwa wskazuje, treść uzasadnienia ma wskazywać na okoliczności, które daną decyzję czynią zasadną. Okoliczności takiej nie stanowi sam fakt, że decyzję podjął organ do tego umocowany, ani też samo zapewnienie tego organu o zasadności podjętej przezeń decyzji (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19).

W utrwalonym orzecznictwie Sądu Najwyższego przyjmuje się, że Sąd Najwyższy wykonuje jedynie formalną kontrolę przestrzegania przez KRS reguł postępowania. Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji kandydatów ani decydowania o tym, który z nich powinien zostać przedstawiony Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie. Merytoryczna ingerencja Sądu Najwyższego w rozstrzygnięcia KRS w tej materii byłaby niedopuszczalna, wkraczałaby bowiem w sferę szczególnego władztwa Rady, wynikającego z norm konstytucyjnych. W praktyce kontrola ta obejmuje więc w szczególności badanie, czy KRS zastosowała w danym postępowaniu te same wobec wszystkich, a przy tym dopuszczalne (zgodne z prawem, niedyskryminujące) kryteria oceny kandydatur oraz prowadziła postępowanie zakończone podjęciem uchwały według m.in. przepisów rozdziału 3 ustawy o KRS oraz wydanego na podstawie art. 22 ust. 1 i 1a tej ustawy Regulaminu KRS (które w głównej mierze regulują postępowanie przed Radą). W odniesieniu do kwestii ustalenia faktów i oceny dowodów dopuszczalne jest jedynie badanie, czy KRS wywiązała się z obowiązku wszechstronnego rozważenia sprawy na podstawie całego, prawidłowo zebranego materiału dowodowego (zob. w szczególności postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2012 r., III KRS 5/12; wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 kwietnia 2016 r., III KRS 7/16; z dnia 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; z dnia 26 marca 2019 r., I NO 10/19; z dnia 27 marca 2019 r., I NO 59/18; z dnia 27 września 2019 r., I NO 78/19).

Poddanie kontroli sądowej wyników postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa w indywidualnej sprawie związanej z konkursem na określone stanowisko sędziowskie nie może oznaczać, że sąd uczestniczyłby w decydowaniu

o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III KRS 226/13). Przedmiotem badania ze strony Sądu Najwyższego pozostaje więc jedynie procedura podejmowania uchwały przez KRS, a nie przesłanki, które zadecydowały o jej treści (wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 21 lipca 2015 r., III KRS 35/15, III KRS 41/15, III KRS 33/15; z dnia 15 lipca 2009 r., III KRS 7/09; z dnia 15 lipca 2009 r., III KRS 11/09; z dnia 20 października 2009 r., III KRS 13/09).

Należy jeszcze raz podkreślić, iż Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do merytorycznego rozpatrywania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydatów do pełnienia urzędu sędziego, zatem samo niezadowolenie lub subiektywne poczucie pokrzywdzenia nie stanowi usprawiedliwionej podstawy odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, jeżeli odwołujący się nie wskazał uzasadnionych zarzutów, które potwierdzałyby rzeczywiste zastosowanie wobec jego kandydatury nierównych lub dyskryminujących go kryteriów dostępu do wakujących stanowisk sędziowskich w porównaniu do innych kandydatur zgłoszonych w tej procedurze konkursowej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 czerwca 2009 r., III KRS 6/08, LEX nr 523533).

Nie budzi wobec tego wątpliwości, że Rada dokonując wyboru kandydatów w celu ich przedstawienia Prezydentowi RP miała obowiązek wyjaśnić, jakie kryteria przesądziły o takiej treści uchwały. Kryteria te powinny być zgodne z prawem i racjonalne. Co więcej, muszą być weryfikowalne, w przeciwnym bowiem razie kontrola uchwały KRS byłaby w tym zakresie fikcyjna.

Rada pozostając w ramach swoich kompetencji wyboru kryterium pierwszoplanowego, uwzględnianego łącznie z pozostałymi, w uzasadnieniu uchwały wskazała, że w ramach oceny przydatności poszczególnych kandydatów na trzy wolne stanowiska sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w Izbie [...], kierowała się kryteriami wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym przede wszystkim doświadczeniem zawodowym kandydatów i doświadczeniem w stosowaniu przepisów prawa oraz ich dorobkiem naukowym, a także uwzględniła wytyczną z art. 6 § 1 pkt 6 p.u.s.a. - wymóg wyróżniania się przez kandydatów na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego wysokim poziomem wiedzy w dziedzinie administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych

dziedzin prawa związanych z działaniem organów administracji publicznej (s. 6 uchwały). Jak dalej wskazała KRS, na ocenę wypełniania powyższych kryteriów przez poszczególnych uczestników postępowania wpływ miała również autoprezentacja ich kandydatur przed zespołem członków Krajowej Rady Sądownictwa oraz ich wypowiedzi zawarte w protokołach z posiedzeń zespołu w dniach 17, 19-21 maja 2021 r. (s. 25 uchwały). Z uzasadnienia uchwały, wynika zatem jakimi kryteriami w przedmiotowym postępowaniu Rada się kierowała i co miało wpływ na ocenę kandydatów.

Oceniając przeprowadzony, a kwestionowany w niniejszym postępowaniu konkurs należy stwierdzić, że przyjęte przez KRS kryteria wyboru kandydatów nie są niedopuszczalne (sprzeczne z prawem), oraz że zostały zastosowane w sposób jednolity. Trzeba zauważyć, że w uzasadnieniu zaskarżonej uchwały, KRS dokonała porównania kandydatów oraz wyraźnie wskazała cechy, jakie w jej opinii wyróżniają kandydatów rekomendowanych, które zadecydowały o przedstawieniu wniosków o ich powołanie. Należy przy tym podkreślić, że Rada nie miała obowiązku porównywać, uszeregowywać kandydatów i przedstawiać w uzasadnieniu wyników tego porównania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 5 listopada 2015 r., III KRS 76/15), ani również szczegółowo opisywać okoliczności dotyczących kandydatów, którzy nie zostali przedstawieni, gdyż okoliczności te są im znane (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 stycznia 2017 r., III KRS 34/16).

Chociaż więc wyjaśnienie kluczowych (różnicujących ocenę poszczególnych kandydatów) motywów dokonania przez KRS wyboru między zgłoszonymi kandydatami rzeczywiście nie jest rozbudowane i może budzić niedosyt, to Sąd Najwyższy nie dopatrywał się naruszenia art. 42 u.KRS, zwłaszcza w kontekście obiektywnych trudności wiążących się z uzasadnieniem decyzji podejmowanych w głosowaniu przez organ kolegialny (zob. wyrok z dnia 26 listopada 2019 r., I NO 74/19).

Dodać należy, iż poza kompetencją Sądu Najwyższego leży ocena prawidłowości wyboru (doboru) określonego kryterium, gdyż oznaczałoby to wejście w rolę Krajowej Rady Sądownictwa (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 17 marca 2016 r., III KRS 3/16). Należy przy tym zaznaczyć, iż - jak wskazała w uzasadnieniu uchwały Rada - uczestnicy postępowania spełniają formalnie

wszystkie kryteria wyboru (s. 25 uchwały), a wyboru dokonano spośród dobrych i bardzo dobrych kandydatów do pełnienia urzędu sędziego (s. 29 uchwały). Zadaniem Rady było przeprowadzenie weryfikacji i dokonanie wyboru tych osób, które spełniają wszystkie kryteria - oceniane łącznie - najpełniej i w najwyższym stopniu (s. 25 uchwały).

Jak dalej wskazano, osoby nieprzedstawione z wnioskiem o powołanie na trzy wolne stanowiska sędziowskie w Naczelnym Sądzie Administracyjnym nie spełniają w ocenie Rady - w świetle zgromadzonych w sprawie materiałów - w wyższym stopniu ocenianych łącznie kryteriów wyboru wymienionych w art. 35 ust. 2 pkt 1 u.KRS oraz nie legitymują się wyższym poziomem wiedzy w dziedzinie administracji publicznej oraz prawa administracyjnego i innych dziedzin prawa związanych z działaniem organów administracji publicznej niż B. W. F. , I. B. J. i M. N. (s. 29 uchwały).

Należy zatem wskazać, że z treści uzasadnienia wynika jakie okoliczności KRS wzięła pod uwagę przy ocenie kandydatów biorących udział w konkursie. Wybór decydującego kryterium spośród wymienionych w ustawie, które przesądza o wskazaniu kandydatów i umożliwia dokonanie oceny, który z kandydatów okaże się spełniać to kryterium w stopniu wyższym od pozostałych należy do wyłącznej kompetencji Rady (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 6 listopada 2019 r., I NO 69/19; z dnia 6 września 2019 r., I NO 131/19). Należy też zaznaczyć, że członkowie KRS dysponują pełną dokumentacją dotyczącą kandydatów, a przedstawienie sylwetek kandydatów w treści zaskarżonej uchwały to potwierdza. Nie jest zatem zasadny zarzut nieuwzględnienia wszystkich okoliczności dotyczących skarżących. Sąd Najwyższy jeszcze raz podkreśla, że ocena tych okoliczności i porównanie kandydatów prowadzące do dokonania wyboru przez Radę, należy do wyłącznej kompetencji tego organu konstytucyjnego.

Sąd Najwyższy nie zastępuje bowiem Krajowej Rady Sądownictwa w jej kompetencjach do rozpatrzenia i oceny kandydatów do pełnienia urzędu sędziego, a zatem nie może przeprowadzać ponownej weryfikacji kwalifikacji profesjonalnych lub przydatności kandydata do pełnienia urzędu sędziego, gdyż nie ma uprawnień do merytorycznego weryfikowania spełnienia kryteriów dostępu do służby sędziowskiej wymaganych od kandydata na wolne stanowisko sędziego

(wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 grudnia 2014 r., III KRS 69/14; z dnia 30 lipca 2019 r., I NO 20/19).

Należy przy tym podkreślić, iż Krajowa Rada Sądownictwa jest jedynym organem uprawnionym do dokonania wyboru kandydatów, a Sąd Najwyższy nie ma kompetencji do oceny, czy wybrany kandydat jest kandydatem lepszym, czy gorszym. Porównane może być tylko kryterium wyboru, zaś oceniona jedynie prawidłowość kwestionowanego w odwołaniach postępowania przed Radą, które to postępowanie zważywszy na wszystkie powyższe uwagi nie nasuwa zastrzeżeń, a z pewnością nie dyskwalifikuje zaskarżonej uchwały. Trzeba też mieć w polu widzenia fakt, że zakres władzy dyskrecyjnej co do dokonania wyboru przez Radę jest duży, zwłaszcza w sytuacji, kiedy oceniani są kandydaci porównywalni. Jeżeli spełniają oni w zbliżonym stopniu przyjęte przez Radę kryteria wyboru, do tego organu należy wskazanie kandydata jej zdaniem najlepszego. Zakwestionowanie takiego wyboru mogłoby mieć miejsce jedynie przy szczegółowej ocenie merytorycznej, której wynikiem mogłoby dopiero być ustalenie, który kandydat jest lepszy, a który gorszy, jednak tego rodzaju ocena merytoryczna jest wyłączona, gdyż naruszałaby konstytucyjną prerogatywę Rady (zob. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 października 2016 r., III KRS 24/16, wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 września 2019 r., I NO 131/19).

Rada dokonała oceny, jednak nie była to ocena kwalifikacyjna, ale własna ocena merytoryczna, dokonana na podstawie wszystkich okoliczności rozważonych w toku rozpatrzenia sprawy. Nie może być wątpliwości, że do takiej oceny kandydata Rada jest uprawniona, a wręcz zobowiązana, gdyż w inny sposób nie byłaby władna przedstawić wniosku o powołanie na wolne stanowisko sędziowskie (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2020 r., I NO 176/19).

Wbrew zatem stanowisku wszystkich Skarżących, kwestionujących w różnie skonstruowanych zarzutach prawidłowość sporządzenia uzasadnienia z punktu widzenia art. 42 ust. 1, nie nasuwa ono zastrzeżeń, tak samo jak nie można uznać, by doszło do uchybień w zakresie art. 33 i art. 35 u.KRS, jak również nie można stwierdzić zasadności podniesionego przez T. S. zarzutu naruszenia art. 3 ust. 1 pkt. 1-2 u.KRS oraz przepisów prawa materialnego w postaci art. 2, 32 ust. 1 i 2 oraz art. 60 Konstytucji RP.

Naruszenie art. 33 ust. 1 u.KRS oraz art. 35 ust. 1 i 2 u.KRS nie nastąpiło również na skutek zarzuconego Radzie przez M. B. i A. S., nieuwzględnienia kryteriów wskazanych w uchwale siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 8 stycznia 2020 r., o sygn. I NOZP 3/19. Skarżący podnieśli, że Krajowa Rada Sądownictwa, podejmując zaskarżoną uchwałę, powinna rozważyć wszelkie okoliczności mające znaczenie dla niezawisłości sędziowskiej powoływanych kandydatów. Wskazali na istnienie - ich zdaniem - okoliczności, które wskazują na wątpliwości co do bezstronności i obiektywizmu rekomendowanego przez Radę kandydata – M. N., który jest członkiem Krajowej Rady Sądownictwa oraz został powołany na stanowisko Prezesa Sądu Rejonowego w O. przez organ władzy wykonawczej tj. Ministra Sprawiedliwości, któremu bezpośrednio podlega.

Odnosząc się do powyżej przedstawionego zarzutu, w pierwszej kolejności odnotować trzeba, iż nie ma zakazu ustawowego do tego, by członek Krajowej Rady Sądownictwa brał udział w konkursie na wolne stanowisko sędziowskie, choć sam udział w nim takiej osoby może być niekorzystnie postrzegany z różnych względów. Sąd Najwyższy takie zastrzeżenia podziela, niemniej nie można z drugiej strony nie dostrzegać, że kontrola uchwały Rady z punktu widzenia jej zgodności z prawem wyklucza rozważanie ewentualnego wpływu takiej okoliczności na zaskarżoną uchwałę, skoro nie ma w tym zakresie stosownej regulacji. W sytuacji jej braku, uwzględnienie członkostwa w Radzie kandydującego kandydata na jego niekorzyść byłoby niewątpliwie dyskryminujące i nie mające wymaganej podstawy prawnej (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2020 r., I NO 176/19).

Trzeba przy tym zaznaczyć, że w czasie funkcjonowania Krajowej Rady Sądownictwa tego rodzaju sytuacja nie była rzadkością i miała miejsce w czasie różnych kadencji, na co wskazują informacje znajdujące się na stronie internetowej tego organu (wynika z nich przykładowo, że M. B., sędzia Sądu Wojewódzkiego w B., została powołana na stanowisko sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego w dniu 25 listopada 1997 r., w czasie kadencji trwającej od 24 marca 1994 r. do 24 marca 1998 r.; S. Z., sędzia Sądu Wojewódzkiego w Ł., został powołany na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w (...) w dniu 28 września 1990 r., w czasie kadencji trwającej od 23 lutego 1990 r. do 23 lutego 1994 r. Z nowszych

przykładów – B. M., sędzia Sądu Rejonowego w K. , członek Rady od 18 marca 2002 r. przez dwie kadencje, została powołana na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w K. w dniu 6 listopada 2002 r., E. P. A. , sędzia Sądu Okręgowego w R., członek Rady od 20 marca 2010 r. przez dwie kadencje, została powołana na stanowisko sędziego Sądu Apelacyjnego w (...) w dniu 15 listopada 2017 r.). Powyższe okoliczności wskazują, że sytuacje uczestniczenia sędziów-członków Rady w konkursach na wakujące stanowiska sędziowskie zdarzały się w różnych okresach funkcjonowania tego organu, nie były wyjątkiem i do tej pory nie ma wyłączenia takiej możliwości w akcie prawnym rangi ustawy. Należy zwrócić przy tym uwagę, że proces kandydowania w każdym wypadku nie był ograniczony do wyłącznej woli przykładowo wskazanych członków Rady, ale ich udział w konkursach musiał spotkać się z pozytywnym stosunkiem tego organu wyrażonym w uchwale, niezależnie od rozkładu głosów. Zdaniem Sądu Najwyższego wskazana byłaby zmiana takiego stanu rzeczy przez odpowiednią regulację prawną. W braku jednak takiej regulacji, okoliczność bycia członkiem Rady nie może być dla kandydata okolicznością negatywną, gdyż ustanawiałaby pewien próg dyskryminujący, choćby względem przykładowo wymienionych osób, których kandydatury z rozważanego powodu nie zostały zdyskwalifikowane (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2020 r., I NO 176/19).

Natomiast odnosząc się do okoliczności, że M. N. został powołany na stanowisko Prezesa Sądu Rejonowego w O. przez organ władzy wykonawczej tj. Ministra Sprawiedliwości, któremu bezpośrednio podlega, należy zwrócić uwagę na kwestię odnoszącą się do podległości sędziów, prezesów sądów powszechnych oraz członków KRS.

Zgodnie z art. 178 Konstytucji RP, sędziowie w sprawowaniu swojego urzędu są niezawisli i podlegają tylko Konstytucji oraz ustawom.

Wedle art. 25 § 1 zdanie pierwsze, ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (t.j. Dz. U. z 2020, poz. 2072 ze zm.; dalej: p.u.s.p.), prezesa sądu rejonowego powołuje Minister Sprawiedliwości spośród sędziów sądu okręgowego albo sądu rejonowego. Zgodnie zaś z art. 22 § 2 p.u.s.p., w zakresie kierowania działalnością administracyjną sądu, prezes sądu podlega prezesowi sądu przełożonego oraz Ministrowi Sprawiedliwości.

Krajowa Rada Sądownictwa jest natomiast swoistym, samodzielny, centralnym organem państwowym, którego funkcje powiązane są z władzą sądowniczą (zob. wyroki Trybunału Konstytucyjnego: z dnia 15 grudnia 1999 r., P 6/99, OTK ZU nr 7/1999, poz. 164; z dnia 19 lipca 2005 r., K 28/04, OTK ZU nr 7/A/2005, poz. 81; z dnia 18 lipca 2007 r., K 25/07, OTK ZU nr 7/A/2007, poz. 80; z dnia 28 listopada 2007 r., K 39/07, OTK ZU nr 10/A/2007, poz. 129; z dnia 16 kwietnia 2008 r., K 40/07, OTK ZU nr 3/A/2008, poz. 44; z dnia 27 maja 2008 r., SK 57/06, OTK ZU nr 4/A/2008, poz. 63).

Wobec powyższego, a odnośnie stosunku podległości M. N., należy wskazać, że takowy występuje jedynie w odniesieniu do pełnionej przezeń funkcji Prezesa Sądu Rejonowego i jest to podległość Prezesowi Sądu Okręgowego w O. oraz Ministrowi Sprawiedliwości wyłącznie w zakresie kierowania działalnością administracyjną sądu. Przy czym zwrócić uwagę należy, że M. N. został powołany na funkcję Prezesa Sądu Rejonowego w O. w 2017 r. przez Ministra Sprawiedliwości, zgodnie z art. 25 § 1 p.u.s.p. Podleganie takowe nie dyskwalifikuje go jako kandydata na urząd sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego, gdyż nie obowiązuje w tym przedmiocie żaden zakaz ustawowy. W przeciwnym wypadku, tj. przy obowiązywaniu takiego ograniczenia, żaden prezes sądu krajowego nie mógłby ubiegać się o awans zawodowy, co mogłoby prowadzić do dyskryminacji i stanowić naruszenie art. 32 Konstytucji RP.

Uwzględniając powyższe, należy również stwierdzić, że nie zostały naruszone także normy rangi konstytucyjnej, których to naruszenie podnosił T. S.. Nie zostało przy tym w przedmiotowym postępowaniu prowadzonym przez Radę, podważone uprawnienie skarżącego do dostępu do służby publicznej na równych zasadach, gdyż w przeprowadzonym konkursie zostały stwierdzone jego wysokie kwalifikacje, odpowiednie do objęcia urzędu sędziego Naczelnego Sądu Administracyjnego, jednak nie wyższe niż osób wybranych. W kontekście faktu, że ani z art. 60 ani z art. 2 i 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP nie wynika roszczenie do objęcia urzędu sędziego, nie można uznać, iż uprawnienia skarżących zostały naruszone przez wydanie zaskarżonej uchwały.

Z tych względów Sąd Najwyższy na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 ustawy o KRS oddalił wniesione odwołania, jako bezzasadne.

Z uwagi na nieuwzględnienie odwołań, nie odniósł się w sentencji do wniosków o zasądzenie kosztów, jednak należy wskazać, że są to wnioski niedopuszczalne w niniejszym postępowaniu.

Z art. 44 ust. 3 u.KRS wynika wprawdzie, że do postępowania przed Sądem Najwyższym, związanego z rozpoznaniem odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa, stosuje się przepisy k.p.c. o skardze kasacyjnej. Nie oznacza to jednak, by w konsekwencji tego odesłania możliwe było stosowanie wszystkich przepisów k.p.c.; wynika to z charakteru sprawy rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy z odwołania od uchwały KRS. W postępowaniu tym przykładowo nie mają zastosowania regulacje związane z ograniczeniami w przyjęciu do rozpoznania skargi kasacyjnej (art. 398⁹ § 1 i 2 k.p.c.), choć wyłączenie takie nie wynika wprost z ustawy o KRS. Skarżący nie ma jednak obowiązku wykazywania okoliczności uzasadniających przyjęcie do rozpoznania odwołania, jak również składania odpowiadającego takiemu wykazaniu wniosku o rozpoznanie sprawy na rozprawie lub posiedzeniu niejawnym.

Także w zakresie poniesionych przez skarżącego kosztów postępowania związanego z wniesieniem odwołania, nie sposób znaleźć uzasadnienia dla stosowania regulacji, do których nawet bezpośrednio nie odsyła ustawa o KRS, czyli przepisów dotyczących rozstrzygania o kosztach procesu znajdujących się w k.p.c. Przede wszystkim należy wskazać, że sprawa rozpoznawana w postępowaniu przed Sądem Najwyższym z odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa jest sprawą publiczną. Specyfiką takiej sprawy, przy uwzględnieniu także charakteru postępowania przed Sądem Najwyższym, jest to, że badaniu podlega jedynie zgodność z prawem materialnym i procesowym postępowania przed Krajową Radą Sądownictwa, a nie wynik tego postępowania w kontekście rozstrzygnięcia co do któregośkolwiek z uczestników, a więc jego faktycznych interesów. Konsekwencją takiego stanu rzeczy jest fakt, że nie można twierdzić na gruncie takiej sprawy o „przegrywającym”, czy „przeciwniku” (art. 98 § 1 k.p.c.), gdyż w istocie w interesie wszystkich uczestników postępowania leży weryfikacja uchwały Krajowej Rady Sądownictwa z punktu widzenia jej zgodności z prawem (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2020 r., I NO 176/19).

Oczywiste jest także, że uczestnikiem tego postępowania nie jest sama Rada, gdyż to od jej decyzji wniesiono odwołanie. Jej stanowisko wyrażone w sprawie prowadzonej już przed Sądem Najwyższym jest więc stanowiskiem samego organu względem wniesionego środka zaskarżenia, a nie stanowiskiem uczestnika.

Uwzględniając powyższe z pewnością nie ma podstaw do zasądzania kosztów procesu poniesionych przez odwołującego się od innych uczestników postępowania nominacyjnego, ani od samej Krajowej Rady Sądownictwa, która takim uczestnikiem też nie jest.

Postępowanie z odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa wydanej w toku procesu nominacyjnego najbliższe jest, jak się wydaje, postępowaniu nieprocesowemu. Niemniej i w tym zakresie nie ma podstaw do doszukiwania się podstawy prawnej rozstrzygnięcia o kosztach. Można teoretycznie założyć, że rozwiązaniem najbardziej odpowiednim byłoby stosowanie art. 520 § 1 k.p.c., jednak co oczywiste treść tego przepisu jest nieadekwatna do żądań złożonych w niniejszej sprawie. Poza tym, stosowanie art. 520 § 1 k.p.c. musiałoby zakładać, że możliwe do stosowania w różnych warunkach byłyby także pozostałe regulacje zawarte w art. 520 k.p.c., a tak nie jest. z wcześniej wspomnianych już powodów. W sferze publicznoprawnej nie można doszukiwać się sprzeczności interesów uczestników, choć oczywiście w sferze samego rozstrzygnięcia sprzeczność taka występuje, zaś jej pochodną jest *gravamen* skarżącego (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2020 r., I NO 176/19).

Publiczny charakter sprawy z odwołania od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa uzasadnia stanowisko, że możliwość rozstrzygania o kosztach postępowania przed Sądem Najwyższym w sprawie z odwołania od uchwały KRS uzależniona jest od woli ustawodawcy, który dopuszczając takie rozstrzygnięcie powinien tę kwestię uregulować w szczególny sposób. Skoro takiej regulacji brak należy uznać, że rozstrzyganie merytoryczne w tym przedmiocie nie jest przewidziane przez ustawę, a w konsekwencji nie jest też dopuszczalne (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2020 r., I NO 176/19).

